

Особливості проходження педагогічної практики майбутніми вчителями початкової школи в умовах дистанційного навчання

Попадич О. О.,

доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, Україна

Реалії сьогодення, що зумовлюють функціонування вітчизняних закладів вищої освіти, поставили перед суспільством низку гострих проблем, від вирішення яких залежить майбутнє освіти, культури і навіть суспільства. Зокрема це стосується появи та інтенсивного розвитку нової – дистанційної форми навчання студентів на всіх щаблях вищої освіти – від бакалаврату до аспірантури.

Основною метою вищої освіти є підготовка кваліфікованого педагога відповідного рівня та профілю [3, с.71], тому формування фахової компетентності майбутнього вчителя початкової школи являє собою цілісний безперервний процес, який реалізується в умовах освітнього середовища професійної підготовки даних фахівців [4, с. 235].

Безумовно, формування професійних компетенцій майбутніх учителів початкової школи найбільш успішно та ефективно відбувається у реальних умовах роботи в освітньому закладі. Однак при переході усіх освітніх закладів на дистанційне навчання (спосіб отримання освіти із використанням комп'ютерних та сучасних інформаційних технологій, що надає студентам змогу навчатися на відстані, без відриву від роботи та виїзду за кордон [2]) довелося змінити і форму проведення практики із збереженням її основного змісту.

За концепцією розвитку дистанційної освіти в Україні дистанційна освіта – це форма навчання, рівноцінна з очною, вечірнього, заочною та екстернатом, що реалізується, в основному, за технологіями дистанційного навчання [1].

У результаті аналізу наукових педагогічних джерел було вивчено досвід дистанційної освіти зарубіжних (Р. Деллінг, Д. Кіган, М. Мур, А. Кларк, М. Сімонсон, М. Томпсон та ін.) та вітчизняних (О. Андрєєв, І. Гулівата, Л. Гусак, І. Козубовська, К. Рум'янцева, В. Староста, А. Хуторський та ін.) науковців.

Зауважимо, що практична підготовка майбутніх учителів початкової школи на кафедрі загальної педагогіки та педагогіки вищої школи реалізується шляхом залучення їх до різних видів практики.

Як керівник практики від університету, авторка статті використовує різні інструменти для організації педагогічної практики у дистанційному форматі. Серед них: модель мережевої дистанційної підтримки з критеріями результативності для очної організації педагогічної практики студентів, віртуальний методичний кабінет та засоби телекомунікації для студентів, які проходять практику у віддалених школах, середовище Moodle, теоретична, педагогічна, психологічна та інформаційна підтримка майбутніх учителів, web-інструменти, що супроводжуються методичними прийомами організації педагогічної практики тощо.

Результати проходження педагогічної практики студенти демонструють на звітних конференціях, які проходять як у традиційній, так і в нетрадиційній формах.

Так, цього року студентам 4 курсу денної форми навчання спеціальності «Початкова освіта» довелося проходити педагогічну практику в надзвичайних умовах – останній тиждень практики в загальноосвітніх закладах освіти майбутні вчителі початкової школи проходили під час воєнного стану. Варто зазначити, що наявна на кафедрі загальної педагогіки та педагогіки вищої школи система електронного навчання дозволяє забезпечити виконання всіх завдань освітнього процесу. Тож відразу після відновлення навчання в університеті та в загальноосвітніх закладах, практиканти повернулися до виконання своїх обов'язків.

Результати проходження педагогічної практики студенти демонстрували на звітній конференції, на якій були присутні викладачі кафедри та студенти молодших курсів спеціальності «Початкова освіта» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/maybutnI-vchitell-proyShli-praktiku-pId-chas-voYennogo-stanu.htm>) (рис. 1).

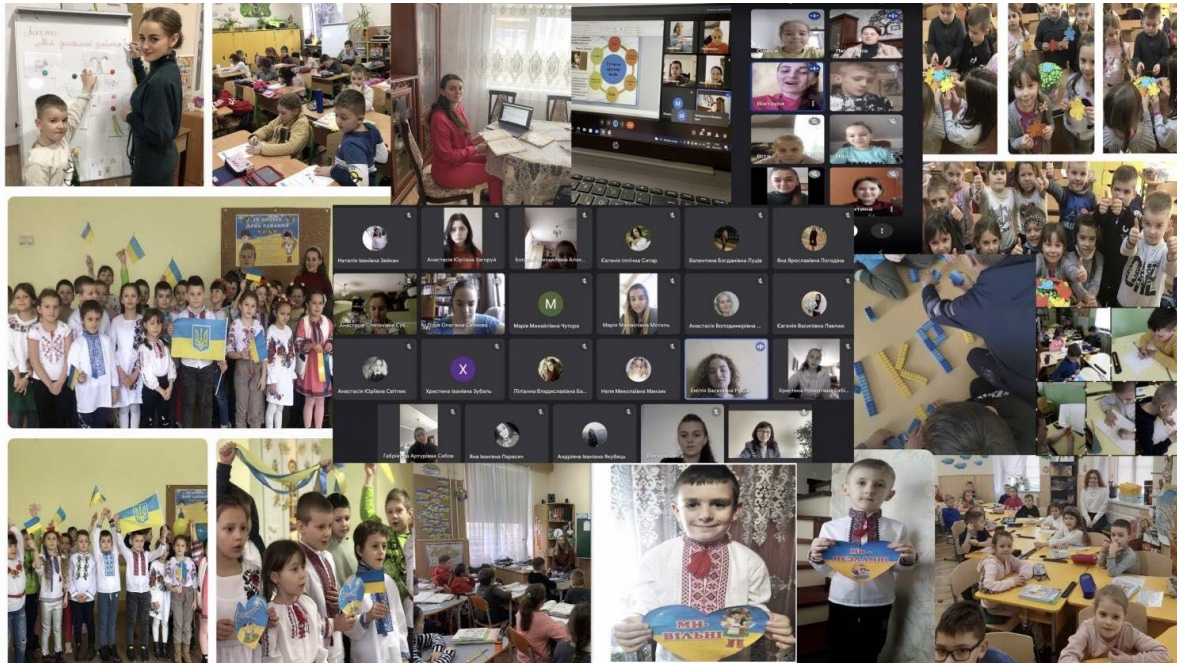

Рис 1. Захист практики студентами спеціальності «Початкова освіта».

Не стала винятком і педагогічна практика (позакласні виховні заходи), яку проходили студенти денної та заочної форми навчання спеціальності «Початкова освіта» в період з 4 по 24 квітня 2022 року. Воєнний стан вніс свої корективи у процес звичного проходження практики, але, не дивлячись на обставини, практика пройшла на дуже високому рівні. Під керівництвом викладачів кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи та досвідчених вчителів початкової школи практиканти виконали всі завдання практики.

Своїми враженнями від проходження практики студенти-практиканти поділились 29 квітня 2022 року на звітній конференції, яку провели у змішаній формі – он-лайн та оф-лайн у приміщенні Народної школи XIX ст., що

знаходиться у Закарпатському музеї народної архітектури та побуту (скансені) (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/majbutni-vchiteli-zahishchali-praktiku-v-narodnij-shkoli-hlh-st.htm>) (рис.2).

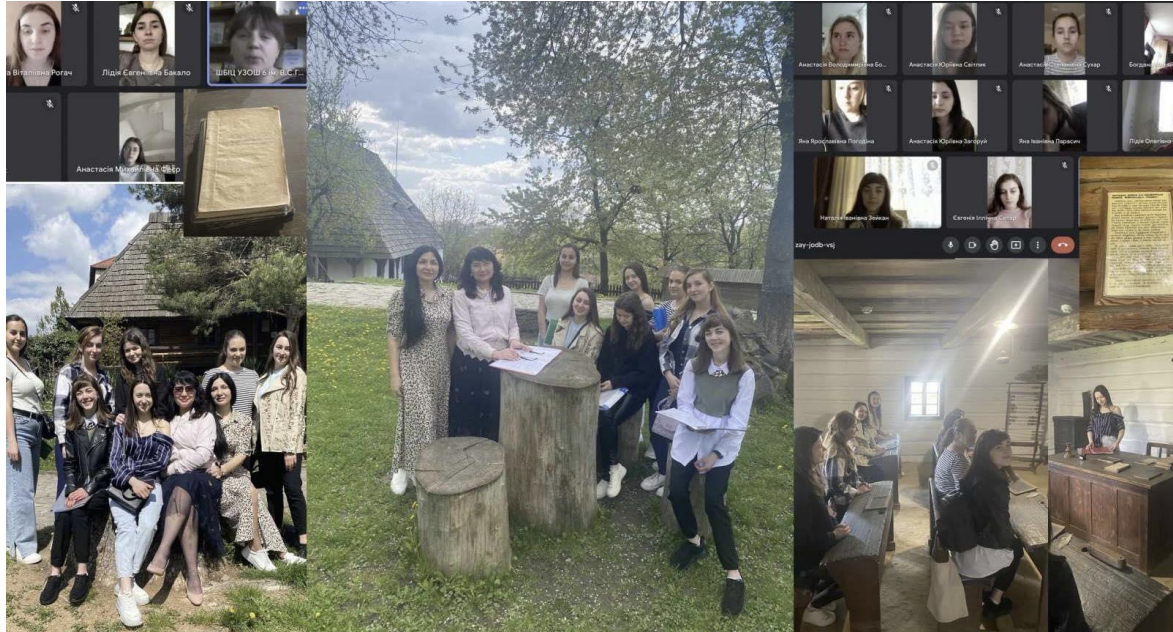

Рис. 2. Звітна конференція захисту практики у змішаній формі студентами спеціальності «Початкова освіта».

Таким чином, проведення педагогічної практики в дистанційному форматі можливе і є продуктивним, оскільки сприяє поглибленню формування професійних компетенцій майбутніх педагогів.

Перспективою даного дослідження є подальше вивчення ефективності організації педагогічної практики у дистанційному форматі для студентів, які навчаються за спеціальністю «Дошкільна освіта».

Література:

1. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (затверджено Постановою МОН України В. Г. Кременем 20 грудня 2000 р.).

2. Положення про дистанційне навчання (Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України 21.01.2004 № 40) [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#n18>.

3. Попадич О. О. Роль управлінської діяльності в педагогічно-правовій підготовці майбутнього вчителя початкових класів. *Перспективні напрямки розвитку сучасних педагогічних і психологічних наук* : зб. тез Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, Україна, 12–13 лютого 2021 р.). Харків : Східноукраїнська організація «Центр педагогічних досліджень», 2021. С. 70–73.

4. Ярошинська О. Формування фахової компетентності майбутніх учителів початкової школи в умовах освітнього середовища професійної підготовки. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини*. 2013. Вип. 7. С. 235–237.